

BoZ-reactie op consultatie wetsvoorstel Wijziging van de Woningwet en de Huisvestingswet 2014 in verband met expliciete grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens door toegelaten instellingen in verband met het welzijn van bewoners, de leefbaarheid en het huisvesten van woningzoekenden

Met veel belangstelling hebben de gezamenlijke zorgbranches, te weten ActiZ, de Nederlandse ggz, NVZ, NFU en VGN verenigd in de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) kennisgenomen van de consultatie ten aanzien van de voorgenomen wijzigingen van de Woningwet. Graag maken wij gebruik van de mogelijkheid om hierop te reageren.

Wij staan open voor gegevensuitwisseling met woningcoöperaties, maar wij vragen ons ten eerste af of de voorgestelde wijzigingen voldoen aan de eisen die de AVG stelt aan de verwerking van gezondheidsgegevens en past binnen de kaders van het gezondheidsrecht en of de voorgestelde wijzigingen in verhouding staan tot het beoogde doel.

Bedoeling van het wetsvoorstel

In de Memorie van Toelichting is verwoord wat de bedoeling is van de wijziging van de Woningwet:

1. expliciete grondslagen opnemen waardoor het voor woningcorporaties mogelijk wordt om bijzondere persoonsgegevens, in dit geval gezondheidsgegevens, te mogen verwerken en delen in het kader van een aantal taken waaronder het welzijn van bewoners, het bijdragen aan de leefbaarheid in de directe omgeving van corporatiewoningen en het aanbrengen en in stand houden van woningaanpassingen.
2. voor zorgaanbieders mogelijk maken om gezondheidsgegevens te verstrekken aan woningcorporaties in het kader van de goede hulpverlening aan personen die wonen in een woning van een woningcorporatie.

Op beide aspecten gaan we in deze reactie in, waarbij we met name kritische kanttekeningen en vragen hebben bij de nieuwe grondslagen geformuleerd in artikel 61v, eerste lid onder a. en b. Dat het noodzakelijk kan zijn gezondheidsgegevens te verwerken ten behoeve van woningaanpassingen (voorgesteld artikel 61v onder d.) is begrijpelijk.

Over de voorgestelde wijzigingen in artikel 61v onder a. en b. hebben wij echter wel vragen en opmerkingen.

Voorgesteld wordt aan de Woningwet een artikel in te voegen dat het mogelijk maakt dat een 'toegelaten instelling' (instelling als bedoeld in artikel 19 van de Woningwet) gegevens over de gezondheid verwerkt van -kort gezegd- bewoners, gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van

- a. het welzijn van de bewoners van woonegelegenheden van de toegelaten instelling;

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

b. het bijdragen aan de leefbaarheid in de directe nabijheid van woongelegenheden van de toegelaten instelling.

- **Grondslag voor woningcorporaties: Welzijn bewoners**

In het voorgestelde artikel 61v, eerste lid onder a. wordt als grondslag voor de verwerking van bijzondere persoonsgegevens geformuleerd 'het welzijn van bewoners'. Echter bijdragen of bevorderen van 'welzijn' van bewoners is op basis van de Woningwet geen taak van woningcorporaties.

De vraag is dan ook waarop is gebaseerd dat woningcorporaties gezondheidsgegevens zouden moeten verwerken ten behoeve van 'het welzijn van bewoners'.

Vraag aan de minister: Waarop is gebaseerd dat woningcorporaties gezondheidsgegevens ten behoeve van het welzijn van de bewoners moeten verwerken, nu het zorgdragen voor het welzijn van de burger geen taak is van woningcorporaties?

- **Grondslag voor woningcorporaties: 'uitoefening van goede dienstverlening aan de bewoners van woongelegenheden van de toegelaten instelling' (voorgesteld artikel 61v, eerste lid, onder c.).**

Onduidelijk is wat onder 'goede dienstverlening' moet worden verstaan. In de toelichting wordt daarover geen duidelijkheid verschaft.

Vraag aan de minister: Kan de minister duidelijkheid verschaffen over de bedoeling en reikwijdte van deze bepaling?

- **Grondslag voor zorgaanbieders 'goede hulpverlening of ondersteuning aan bewoners'**

Het voorgestelde artikel 61v, tweede lid, heeft de bedoeling om instellingen in de zin van artikel 1 van de Wet toetreding zorgaanbieders of een aanbieder als bedoeld in artikel 1.1.1 van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, de bevoegdheid te geven persoonsgegevens, waaronder gegevens over de gezondheid, van personen die wonen in een woongelegenheid van een toegelaten instelling te verstrekken aan deze toegelaten instelling indien dit noodzakelijk is ten behoeve van de goede hulpverlening of ondersteuning aan deze personen.

In de toelichting wordt daarover gesteld "Ook wordt het voor zorgaanbieders mogelijk gemaakt om gezondheidsgegevens te verstrekken aan woningcorporaties in het kader van de goede hulpverlening aan personen die wonen in een woning van een woningcorporatie."

De verwerking (waaronder verstrekking) van persoonsgegevens is slechts toelaatbaar als een beroep kan worden gedaan op één van de zes grondslagen die zijn opgenomen in artikel 6 AVG.

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

Worden bijzondere persoonsgegevens, zoals gezondheidsgegevens, verwerkt dan is ook een uitzondering op het verwerkingsverbod van artikel 9 AVG vereist. De verwerking van bijzondere persoonsgegevens is immers in beginsel verboden.

Goede hulpverlening en ondersteuning is evenwel geen grondslag die valt onder één van de zes grondslagen uit artikel 6 AVG.

Bovendien lijkt geen rekening te zijn gehouden met het gezondheidsrechtelijk kader. Voor zover wij kunnen zien is bij de totstandkoming van dit voorstel relevante zorgwetgeving, zoals de Wgbo, de wet BIG en de Jeugdwet niet betrokken. Dat is wellicht de reden dat niet is ingegaan op het (medisch) beroepsgeheim, terwijl dat een essentieel aspect is voor het antwoord op de vraag of gezondheidsgegevens door een hulpverlener mogen worden gedeeld met derden.

Hulpverleners betrokken bij de begeleiding/zorg van de burger hebben een beroepsgeheim/geheimhoudingsplicht. Dit betekent dat een hulpverlener een zwijgplicht heeft tegenover iedereen over hetgeen hem verteld wordt in het hulpverleningscontact of over de betrokkene te weten komt. Het beroepsgeheim is neergelegd in verschillende wetten en beroepscodes. Het beroepsgeheim is in de hulpverleningsrelatie essentieel.

Het beroepsgeheim dient onder meer het belang van de vrije toegang tot de gezondheidszorg, de mogelijkheid hulp te zoeken zonder dat de burger hoeft te vrezen dat vertrouwelijke informatie openbaar wordt gemaakt. Het gaat er daarbij om dat iedereen, in welke situatie hij zich ook bevindt, zich tot een zorgverlener durft te wenden, zonder angst dat vertrouwelijke informatie gedeeld wordt. Alleen dan kan, juist vanwege het beroepsgeheim een cliënt zich in vertrouwen openstellen voor zorgverlening en met de zorgverlener soms zeer gevoelige of schaamtevolle gebeurtenissen en gevoelens bespreken. Als burgers niet kunnen vertrouwen op het beroepsgeheim van de zorgverlener, bestaat het risico dat zij zorg zullen mijden. Dat is niet alleen onwenselijk voor de cliënt, maar kan ook onwenselijk zijn en gevaar opleveren voor de samenleving. Met andere woorden geheimhouding draagt juist bij aan goede hulpverlening.

Van belang is ook om op te merken dat schending van het beroepsgeheim strafrechtelijk en tuchtrechtelijk verwijtbaar is.

Kortom in dit wetsvoorstel is niet voldaan aan de eisen die de AVG stelt en het gezondheidsrechtelijke kader waarin het medisch beroepsgeheim is vastgelegd, is over het hoofd gezien.

Bovendien is 'goede hulpverlening' of 'goed hulpverlenerschap' ook geen grond om het medisch beroepsgeheim te breken. Het beroepsgeheim kan alleen worden geschonden in geval van toestemming, een wettelijke verplichting of in geval overmacht in de zin van noodtoestand (een situatie van een 'conflict van plichten' waarin een individuele hulpverlener kan verkeren en waarin hij zelf (en niet iemand anders) kan besluiten zijn beroepsgeheim te breken.) Deze misvatting lijkt

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

echter wel mede ten grondslag te liggen aan de bepaling in het voorgestelde artikel 61v, tweede lid.

Vraag aan de minister: Kan de minister artikel 61v, tweede lid zodanig aanpassen dat alleen ten behoeve van het aanbrengen en in stand houden van aanpassingen in de woongelegenheden die noodzakelijk zijn gelet op de medische situatie van de bewoners van deze woongelegenheden gezondheidsgegevens kunnen worden verstrekt?

De voorgestelde bepaling is in de huidige vorm in strijd met de relevante gezondheidswetgeving en creëert juist onduidelijkheid en handelingsverlegenheid bij hulpverleners.

Overige punten:

Graag vragen wij ook aandacht voor de volgende punten en onduidelijkheden.

- **Beëindigen huurovereenkomst**

We zijn verheugd dat wordt voorgesteld dat woningcorporaties moeten waarborgen dat alleen bepaalde medewerkers de bijzondere persoonsgegevens die woningcorporaties ontvangen van zorgverleners mogen inzien en dat de persoonsgegevens niet worden verwerkt ten behoeve van het beëindigen van een huurovereenkomst (artikel 61v, zevende lid). Wij hebben echter wel een vraag over de vorm van dit verbod.

Vraag aan de minister: waarom is dit verbod niet ‘rechtstreeks’ in de wet opgenomen maar geformuleerd als een plicht voor de woningbouwcorporatie? Zou een ‘direct verbod’ niet meer waarborgen bieden? Graag een toelichting.

- **Het begrip leefbaarheid**

Het begrip leefbaarheid in artikel 45 in de Woningwet wordt nader geduid en begrensd in artikel 51 van het Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015.

In de Memorie van Toelichting (p. 23) staat dat het begrip 'leefbaarheid' in het voorgestelde artikel 61v verschilt van hetzelfde begrip in artikel 45, tweede lid, onderdeel f van de Woningwet.

Onduidelijk is hoe het begrip leefbaarheid verschilt en op basis waarvan dit ‘andere begrip’ leefbaarheid grondslag zou kunnen zijn voor de verwerking van gezondheidsgegevens.

Vraag aan de minister: Kunt u toelichten wat het ‘andere begrip’ leefbaarheid inhoudt en hoe deze invulling zich verhoudt tot de taken van de woningcorporaties?

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

- **Wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek in het sociaal domein (Wams)**

In de Memorie van Toelichting (p. 19) wordt ingegaan op de verhouding tot de Wams.

Gesteld wordt: “Het kader uit de Wams bepaalt dat partijen uit aanpalende domeinen alleen bijzondere persoonsgegevens verder mogen verwerken indien daarvoor een grondslag bestaat. Onderhavig wetsvoorstel biedt deze grondslag. De rol van de corporatiemedewerkers ligt bij het opvolgen van zo’n situatie in het bijdragen aan het oplossen van problemen tussen burens door zo nodig (opnieuw) instanties in te seinen, en het zo nodig bemiddelen van een huurder naar passende zorg en begeleiding.”

Vraag aan de minister: waarop is gebaseerd dat corporatiemedewerkers een rol hebben bij 'het bemiddelen van een huurder naar zorg en begeleiding en dat op basis daarvan gezondheidsgegevens verwerkt mogen worden?

Tenslotte

Bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel is in ieder geval gesproken met partijen als Aedes, de Woonbond, wijkregisseurs, enkele gemeenten en een aantal woningcorporaties¹.

Vraag aan de minister: Is ook met zorgaanbieders en hulpverleners gesproken in het kader van voorbereiding van dit wetsvoorstel? Op basis waarvan is geconstateerd dat bij zorgpartijen sprake is van handelingsverlegenheid en dat 'ook vanuit het perspectief van de zorg het wegemen van deze belemmering op het gebied van gegevensdeling daarom relevant is'? ²

¹ Memorie van Toelichting, p. 22

² Memorie van Toelichting, p.4

Van de Brancheorganisaties Zorg (BoZ) maken deel uit:

